

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

HISTORIA ERFVRTENSIS LIBER IV.

Istis malis à sæculis agitata Respublica frustra Moguntia opem Urbi obtulit; cui satis ad iram causæ videbatur, à Domino moneri. Clavum qui occupaverant rectores, cum Antecessorum erroribus sapere debuissent, perforatâ jam navis, & æstuante maximè procellâ de amplioribus Velis ad exitium circumspexere.

I.

MDXLVI. Erfordia ad tractatus pacis Legatos mittit.

Agrè admissi.

Eorum propositio.

Monasterii Westphalorum, & Osna-brugis consilia pacis Europæ agitabantur. * † Ad eum conventum exhausti aerarii Erfordia magnis sumptibus Legatos misit. Hallenhorstius Consul, & Geislerus Reip. Advocatus Legati. Elector, Imperii negotium agi, dicebat, ubi municipalis Urbis nullæ partes: non admitteret Legatos Cæsar, qui non nisi ad injuriam Domini venerint. † Diu consultatum an admitti Erfurtenses possent? tandem audiri debere in solenni hoc Conventu placuit, quicumque se gravatos dicerent, ac publicæ tessera securitatis concessa: vix † aderant, & verbosâ digestionem Erfordiam non Sedi Moguntinæ subjectam, sed Impe-

Impe
cum
non
pacif
nati
futur
notar
conv
† No
prior
tem
Princ
Civit
rum
onen
gunt
one
mon
esset
exte
injust
one
tur
dud
liter
grav
nec
gunt
der
jores
stari
(a)

Imperii membrum, & Civitatem liberam, cum cæteris ejusdem libertatis Urbibus non nisi Cæsaris Majestatem observare, paciscentibus Monarchis persuadere conati sunt. Ista publicæ pacis legibus ad futurorum temporum informationem adnotarentur, ne, ut hæctenus contigit, in conventibus Reip. Romanæ præteriretur.

† Nova hæc Moguntinis visa, & addita prioribus insolentis malitia, ne quid autem calumniæ in Cæsaris, Regum, & Principum animis hæreret, alio scripto Civitatis causam refutarunt. Mox iterum Erfurtenses prioris agumentum defensionem proceribus exhibuere. * Idem Moguntini reiterarunt, & magnâ contentione utrimque actum est. Quæ fuerint momenta partium, supervacuum esset narrare, quod typis vulgata publicè extent. Prætereà Erfurtenses de causæ injustitiâ ex hoc moniti, quod nullâ sui ratione habitâ, in pacis articulis præterirentur, ideoque temeritatem pœnitentiâ dudum aboleverunt. † Saxones etiam ut litem augerent, Erfordiam in suo Landgraviatu sitam, proinde subjectam sibi, nec liberam Imperii Civitatem, nec Moguntini juris esse publico scripto contenderunt; (a) Agnovisse hanc superioritatem majores, qui jura à Landgraviorum Tribunalibus expectarint, & hodie securitatem viarum publicam eam

*Contradicti
à Mogunti-
no.*

MDCXLVII

*Similiter à
Saxonibus.*

S 3

evin-

(a) Informatio Saxonica super jure superioritatis in Erfordiam.

*Erfurtenses
fundamenta
Saxonii re-
surgunt.*

vincere, quæ à conductu Saxonico dependeat; Mogos, & circa urbem territorium, vel à Landgraviis, vel ab iis accepisse, qui in reliquo districtu suo Dominos supremos agnoscant, proinde accipientem Erfordiam plus juris arrogare sibi non posse, quam tradentes habuerint. Ne tamen adversarios communi impetitione unirent, contra solum Moguntinum stylus dirigebatur. Sed non decepti hac prudentiâ Erfurtenses, quin suas peti libertates, & repulsum toties Principatum intendi adverterent, multis adversus Principum Legatos se tuebantur. (a) Sisam in Thuringia Erfordiam, et jusq; si magnificentiam spectes, caput esse, hoc sibi li-
quere; at in Landgraviatu sitam, qui nec olim, nec hodie Thuringiam sit complexus, id veritati repugnare: aliud urbes, Comites, Principes, qui late per Thuringiam terras possident, sentire, ac Landgravios pro vicinis in eadem provincia, non pro Dominis suis agnoscere: à prima Thuringiæ memoria nunquam eam uni Domino subjectam, sed per Marchiones, Duces, Comites, Dominos divisam. Erfordiam, priusquam Landgravorum nomen in Thuringia auditum esset, suis legibus vixisse, ac licet postea viribus, & amicitiiis aucti, Landgravorum etiam titulus accesserit, insuper variorum Comitum facultates bello, vel hereditate acquisiverint, alii sponte quid concesserint, solâ tamen auctoritate, non jubendi Imperio ceteris eminuissè, præcipuè Erfordiam libertates suas inuasisse. Frustrâ Landgravios exemptionis probationem ab iis petere, quos nunquam subjectos habuerint. Has li-
ber-

(a) Gegenanzeuge adversus informationem Saxoniam.

bertates ingenuè agnitas, Principibus cum Erfordia
 tanquam urbe vicinâ semper agentibus: quorsum e-
 nim fœdera invicem, (a) promissa tutela, & alia
 speciali conventionè pacta, si Principibus Dominium,
 & cum eo jubendi vis, urbi subjectio, & sic etiam sine
 pactis parendi necessitas adsuerit? Aliter majores
 sensit: Henricos Misnicum, & Brabantum, què
 tantis animis de Landgraviatu pugnarint, Erfordiam
 extrâ litis aleam consistentem nunquam respexisse. Es-
 set conducendâ jus superioritatis nota, hoc urbi ex lege
 regia (b) competere. Iudicia Landgravorum fru-
 stra allegari, quæ civitas nunquam agnovit, nisi
 diceretur eadem lege Erfordiam se Landgravios subjecis-
 se, (c) cum isthæc tribunalia ex fœdere erecta, vio-
 latores pacis coercuerint, sic ut ipsi fœderati eo de cri-
 mine causam fœderi probare adpromiserint. Pagos
 suos, Comitatus, & Dominia plurium seculorum
 possessione jam urbem tenere, libero semper Imperio,
 nec ullius superioris auctoritate permixto. Mogun-
 tini † etiam contra scriptum Saxonicum
 insurrexere, varia ex annalibus allata, quæ
 vetus in provinciam Dominium stabili-
 rent, reliqua vel liberali donatione, vel
 necessitate temporum transisse in Land-
 gravios, Metropolim cum aliis quibusdam
 sibi Moguntiam reservasse. Plura in hunc
 sensum adducta, quæ Prætor Dresanus ex

Similiter
 scriptum Sa-
 xonicum reser-
 vant Mogun-
 tiam

S 4 an-

(a) Formulas talium fœderum vide in dicto Erfurtenfium scripto lit. C.
 & H.

(b) Aurea Bulla tit. 1.

(c) Instrumentum super talibus judiciis pactitis ad servandam pacem publicam vide in dicto Erfurtenfium scripto lit. F.

*MDCXLV
 III.
Contra Moguntinos denuo Erfurtenses insurgunt.

II.
Moritur Anselmus.

Succedit Joannes Philippus.

Primam curam Erfordiae applicat.

Emendanda

Cesarem commisionem impetrat.

antiquitate congefferat. * † Percitiis denuo Erfurtenſes, multis antiquiſſimam libertatem, qua jam a Francis adverte Thuringia Dominos muniti fuiſſent, incerta fide adducunt. Tandem haec trioptatiſſima Imperii pace abrupta ſunt. Vidit profuſis expenſis Erfordia, quante utilius ſit privatim ſe continere, quam impari litigio potentiores excitare. Nulla in pacis legibus Urbis mentio, ſed priſtini obſequii vinculo relicta eſt.

† Durantibus iſtis litibus Anſelmus Elector fatiſ conceſſit, & auſpicatiſſima omnium electione, Herbipolenſis Epicoſopus, † Joannes Philippus, Imperii Princeps, & Franconia Dux, Archiepiſcopus Moguntinus eligitur. † Hic cum negotium pacis ad finem tot ſuſpiriis haecenus expectatum promoviſſet, primam curam nobiliſſimo Electoratus ſui membro Erfordiae deberi exiſtimans, quae mala per iniquitatem belli irrepſerant, emendare aggreſſus eſt. † Multa Electoris jura Senatus occupaverat, turbaverat Clerum, ademerat templa, interceperat redditus, & veteris obedientiae leges abrogaverat. Vidit Elector moroſiorem eſſe Urbem, quam ut ſolis juſſibus obtemperaret, nec tamen vim adhibere voluit, quamdiu pacatio remedio obedientia poſſet impetrari; † quapropter Caſarem adivit, vellet ille per Legatos de cauſae meritis cognoſcere, Moguntinam Sedem in priſtinam ſuperiorita-